

с магьосничество: „Викаха им Камбови... Камбови идва от магия, но не знам да са правили магии, само са задоволявали зетьове и снахи, за да ги задържат. Аз само ги съветвам, но те ме уважават и слушат” (ж., 39 г.) (цит. по Петрова, Антонова, Пенчева 2004: 59).

Традицията за гадаене и врачуване при циганите е насочена не толкова да помагат на хората, колкото да носи печалба. Наша респондентка от турските цигани (на 67 г. – 2009 г.), живееща в близко до Стара Загора село, сподели: „Не ходя по се-

лата или от къща на къща, тук работя. И боб хвърлям, и на карти гледам, каквото показва – дали ша излизаш, дали кавга имаш в къщи, дали по пътя имаш нещо проблеми. И магии развалям. Търсят ма, сега на тебе да хвърля с пари ша бъде – без пари не показва”. „И аз гледам на ръка, пари у ръцете ми фърлят... Някои копаят, гледат ниви, аз не мога. Това са ми занаятите на мен” казва калайджийка от Велинградско (ж., 71 г.) (цит. по Йорданова 2010: 225). „Баба ми можеше да лее куршум, да бабува, да бае на боб и всичко познаваше. С това изкарваше някой лев за в къщи” (м., 75 г., демирджии, с. Знаменосец, Старозагорско).

Често гадаенето, врачуването, магията се ползват като прикритие за други нерегламентирани деяния. „Пролетно време в селото (с. Обручище, Старозагорско – б.а.) идваха влашки циганки, лингури катунари – „въртутки” циганки им казвахме. Продаваха кошници, корита и вретена; гледаха на ръце, лъжеха и омайваха доверчивите жени от село. До нас живееше чина Вълчанца... Наобиколии я две-три циганки. Разбрали, че детето и се казва Иванчо, подмамили я да и правят магия, та то да бъде здраво, бяло и червено. Тя дала златния си пендар, а те го зашили на гърба ѝ, против уроки. Когато след четиридесетия ден разшира ризата, от златото нямало и следа – пендарът бил изкусно подменен с менте” (Чернева 2003: 84). В края на м. август 1936 г. група от пет-шест цигани чергари, движейки се по шосето за Пловдив, спират за почивка край с. Климентиново. Циганките влезли в селото и под предлог, че ще врачуват на местната жителка Невена Панева ѝ взели златни обеци на стойност около 500 лв. Подобен случай е записан в

ЕВГЕНИЙ И. ИВАНОВ • ВЕЛЧО КРЪСТЕВ